

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 2-A DIN POST
(a Sf. Ier. Grigorie Palama)

● **Vindecarea slăbănogului din Capernaum**

● **Iisus – Păstorul cel bun**

SF. CUV. GHERASIM DE LA IORDAN;
SF. MC. PAVEL ȘI SORA SA, IULIANA

IERTATE SUNT PĂCATELE TALE!

Evanghelia citită astăzi la Sfânta Liturghie ne vorbește despre vindecarea unui slăbănog, sau mai bine zis, a unui om paralizat din orașul Capernaum, care a fost adus la Mântuitorul de prietenii săi pentru a-i fi redată sănătatea trupească și sufletească. Mântuitorul Iisus Hristos văzând credința lor, i-a spus lui: „Iertate sunt păcatele tale”; iar după aceea, mai târziu: „Scoală-te, ia-ți patul și mergi la casa ta”. Din aceste cuvinte și fapte ale Mântuitorului înțelegem că între boala și suferința trupească și starea interioară a omului există o legătură care condiționează vindecarea uneia de cealaltă.

vindecarea trupească. De asemenea, exemplul celor 4 oameni care cu credință l-au adus pe cel paralizat la Hristos să-l urmărim și noi, ajutând pe cei bolnavi, pe cei lipsiți de ajutor și care așteaptă rugăciunea și iubirea noastră milostivă.

A doua duminică a Postului Sfințelor Paști este închinată de Biserica Ortodoxă marelui arhiepiscop al Tesalonicului, Sfântul Grigorie Palama (1296-1359), „stâlp al Ortodoxiei” și „nebiruit apărător al cuvântătorilor de Dumnezeu”.

Sfântul Grigorie Palama este unul dintre cei mai mari teologi ai Bisericii Ortodoxe, care prin activitatea, scrierile și învățătura sa a înscris un capitol nou în teologia și spiritualitatea ortodoxă, fiind promotorul unui curent nou numit „isihasm”.

Sfântul Grigorie Palama s-a nevoit ca monah la Muntele Athos, iar mai târziu a ajuns arhiepiscop al Tesalonicului. El a învățat că sfinții, pentru credința lor puternică și pentru multa lor rugăciune, pot pregusta și vedea duhovnicește, încă din viața pământească, slava sau lumina Împărăției cerurilor, care este o lumină necreată, netrecătoare sau neapusă, nevăzută

acum cu ochii trupești, ci doar duhovnicește. Lumina aceasta s-a arătat și Sfinților Apostoli Petru, Iacob și Ioan la Schimbarea la Față a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, precum și Sfântului Arhidiacon Ștefan, în extazul ce a precedat moartea sa martirică.

Isihasmul, așa cum a fost ilustrat de Sfântul Grigorie Palama, va primi peste mai bine de 4 veacuri (sec. 18) o nouă strălucire în Țările Române, prin lucrarea Sfântului Paisie de la Neamț, ctitorul Filocaliei românești, care a creat o adevărată școală de spiritualitate ortodoxă și trăire monahală, de neoisihasm românesc, curent numit „Paisianism”.

În concluzie, unul dintre cei mai mari Părinți ai Bisericii Ortodoxe, Sfântul Grigorie, este teologul care a luat apărarea experienței isihaste a cunoașterii lui Dumnezeu prin lumina necreată sau harul dumnezeiesc, demonstrând distincția dintre ființa divină întru totul transcendentă și inaccesibilă și energiile divine necreate, care se împărtășesc oamenilor de Persoanele Sfinte Treimi, îndeosebi de Fiul lui Dumnezeu întrupat și de Duhul Sfânt. ❖

Părintele diacon Cristian Filiuță

Nu era pentru prima dată când Iisus vindeca pe fundamentul credinței altora.

Evanghelia de astăzi ne arată patru mari adevăruri duhovnicești cu înțeles adânc pentru viața noastră spirituală. Și anume: legătura dintre iertarea păcatelor și vindecarea de boli, legătura dintre suferință și pocăință, legătura dintre vindecarea păcatelor, vindecarea de boli și slăvirea adusă lui Dumnezeu și legătura dintre credința celui bolnav și credința celor din jurul lui care îngrijesc de el.

În cazul bolnavului din Capernaum, boala sa trupească văzută, adică paralizia, era semnul unei boli sufletești nevăzute, și anume o robie a păcatului, o „legătură nedelegate” a sufletului. Însă, prin pocăința sa tainică, știută numai de Hristos-Dumnezeu și de el însuși, omul paralizat dorea mult să poată schimba starea sa de boală în stare de sănătate, venind cu speranță la Iisus Mântuitorul sau Salvatorul, Duhovnicul și Doctorul sufletelor și al trupurilor. Iar Mântuitorul Iisus Hristos, după ce mai întâi ia păcatele slăbănogului, îi spune acestuia: „Scoală-te, ia-ți patul și mergi la casa ta!” Înțelesul adânc al acestor cuvinte simple ale lui Iisus ar fi următorul: după ce mai întâi te-am vindecat sufletește, acum te vindec și trupește. Dumnezeu-Omul ți-a iertat păcatele, vindecându-ți astfel sufletul, și te-a înălțat la demnitatea de fiu duhovnicesc al Său, după har, iar apoi ți-a vindecat și trupul.

Puterea dumnezeiască de a ierta păcatele a fost dăruită de Hristos Domnul ucenicilor Săi, iar prin ei, Bisericii Sale. Astfel, în Biserică primim iertarea păcatelor, prin Sfânta Taină a Spovedaniei și Sfânta Taină a Împărtășaniei, iar vindecarea de boli se dăruiește mai ales prin Sfânta Taină a Mașlului sau a Ungerii bolnavilor.

Învățăm din Evanghelia de azi că trebuie să ne îngrijim de iertarea păcatelor, prin Taina Spovedaniei, adică să ne vindecăm sufletul cel slăbănogit și puterea lui Hristos ne va întări și ne va ajuta să dobândim și

DESPRE CLOPOTE

Am tot insistat în ultima vreme că trebuie să facem clopote noi la biserica noastră.

Nu demult spuneam despre clopote că ele „cheamă viii, plâng morții, împrăștie viforele, împrăștie dracii și trăznetele”.

Sunetul lor transmite în comunitate măreția divină a cultului sacru la care ne invită pe toți.

Vă anunțasem acum câteva săptămâni că pe 9 februarie clopotele bisericii noastre au fost turnate. Urmează însă de acum un lung procedeu de armonizare. Iar noi trebuie să achităm deja a doua rată. De aceea, venim și pe această cale cu rugămintea ca fiecare, după posibilități, să puneți umărul ca să realizăm această lucrare de mare importanță în viața comunității. Dacă toți

Binecuvântare femeii creștine

Zia de 8 Martie este cunoscută în întreaga lume ca sărbătoarea internațională a femeii. Luna martie este prima lună de primăvară, luna în care natura renaște și razele soarelui încep să ne încălzească sufletele. Dacă evenimentul coincide, ca perioadă din an, cu un nou început, semnificațiile acestuia sunt legate și de lupta femeilor pentru dobândirea unor drepturi, confundându-se ulterior cu o sărbătoare a mamelor în țările din fostul bloc sovietic.

Prilej a ne gândi cu recunoștință la femeii, care ne sunt în primul rând mame, și a le mulțumi tuturor pentru ceea ce sunt și ceea ce fac în societate, în Biserică, în familie. Un frumos mesaj transmis de 8 martie 2010 de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel merită citit de toate femeile creștine.

„Adoptată la nivel internațional ca zi dedicată femeii, ziua de 8 Martie este un prilej de a evidenția rolul deosebit al femeilor în viața de familie și în societate, în general. Biserica folosește acest prilej pentru a sublinia că, pentru femeia creștină, modelul consacrat este cel conferit de Maica Domnului, de femeile mironosițe, prăznuite în chip deosebit în Biserica Ortodoxă în duminica a treia după Sfintele Paști, și de toate sfintele femei din Calendarul Creștin Ortodox.

Întrucât sărbătoarea de 8 Martie se regăsește, de mulți ani, în conștiința colectivă ca fiind ziua în care se aduce un omagiu femeii ca soție, mamă, fiică, soră, bunică, prietenă sau colegă etc, precizăm că, în istoria universală, creștinismul a contribuit în mod esențial la promovarea demnității femeii ca urmare a înomenirii

ar primi această rugămintă, n-ar fi prea greu pentru comunitatea noastră.

Sunt convins că apelul nostru nu va rămâne fără răspuns. Când afirm acest lucru, mă sprijin pe credința dumneavoastră

lucrătoare, știindu-vă sufletul care este întotdeauna gata să dăruie de bună voie, daruri care să prinosescă în folosul dumneavoastră. ❖

Părintele Dinu

Fiului lui Dumnezeu din femeie, adică a Înrupării și Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos din Sfânta Fecioară Maria; în consecință, prin chemarea femeii la sfințenie, la nașterea de copii și creșterea lor în credință, femeia ajungând în creștinism până la demnitatea de împărăteasă, mai întâi în Bizanț și apoi în Occident.

Permanent ostenitoare în viața de familie, ajutându-și soțul și părinții, crescând copiii în credință, sau rugătoare și lucrătoare în mănăstiri, femeia evlavioasă și curajoasă a fost mărturisitoare a credinței în orice vreme. De aceea, aceste femei creștine sunt prețuite de Biserică atât de mult încât numele multora au fost înscrise în calendarul bisericesc, fiind tot atâtea modele și repere luminoase pentru toți creștinii, bărbați și femei, pentru întreaga Biserică.

Ca soție și mamă, femeia este pentru familia ei o pildă de dăruire și de responsabilitate, hărnicia și dragostea ei revărsate în sânul familiei aducând pace și speranță, bucurie și demnitate umană, acasă și în societate.

Ca mamă creștină, femeia modelează, în primul rând, conștiința și simțirea creștină a copiilor, fiind izvor de afecțiune și icoană a dăruirii și purtării de grijă pentru întreaga familie, semn de binecuvântare divină și bucurie pentru Biserică.

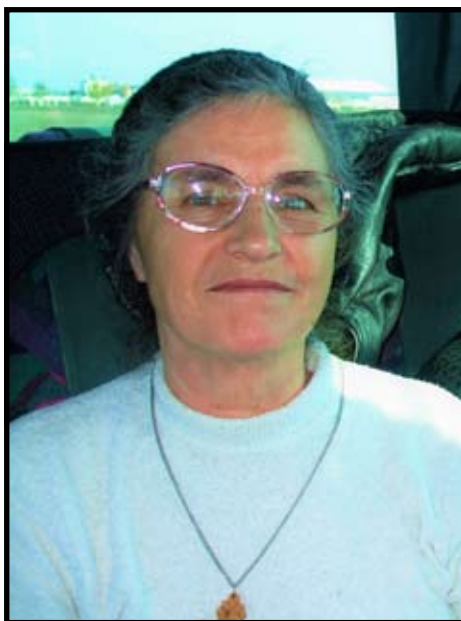
Într-o societate din ce în ce mai individualistă și concurențială, femeia credincioasă, harnică, înțeleaptă și pașnică aduce un spor de comuniune și de pace în interiorul comunităților adesea agitate. Evlavia, bunătatea și smerenia mamelor și ale bunicilor creștine rugătoare sunt o binecuvântare pentru familie și Biserică, mai ales în vremuri de tulburare și decumpănire. În țara noastră, o mulțime de femei contribuie azi la educația copiilor și tinerilor, în grădinițe de copii și în școli publice sau particulare. O mulțime de femei care lucrează în unități medicale și în centre sociale aduc alinare și vindecare bolnavilor, încurajare celor săraci și singuri, iar multe alte femei contribuie la viața societății în foarte multe domenii de activitate: parohii din țară și străinătate, administrație publică, centrală și locală, cercetare științifică, arte, agricultură, industrie, comerț, armată ș.a.

Tuturor femeilor, în mod deosebit celor credincioase, le aducem azi omagiu de recunoștință și le dorim ani mulți și binecuvântați, cu sănătate și ajutor mult de la Dumnezeu!

Hristos-Domnul, pentru rugăciunile Maicii Domnului și ale tuturor sfinților, să binecuvânteze toată lucrarea bună și folositoare a femeilor în familie, Biserică și societate, spre slava Preasfintei Treimi și spre binele poporului român!” ❖

UN ZÂMBET ÎN VEȘNICIE

În ultimul timp clopotul bisericii noastre a vestit cu durere, plângând, o serie de credincioși, fideli fii ai bisericii noastre care și-au împlinit chemarea în lumea aceasta, plecând la Dumnezeu ca să ia plata pentru toate ostenele.

Aproape săptămânal ne-au părăsit, pe rând, oameni care ani de-a rândul au fost conștiințele vii pe care s-a sprijinit Biserica și neamul nostru. Așa am prohodit-o pe Elena Mateescu, pe Elisabeta Crângașu, iar acum, când scriu aceste rânduri, cu lacrimi în ochi vă vestesc că Steluța Marin a plecat la Domnul având conștiința că și-a făcut datoria deplin față de toți: față de soț, față de copii și, mai ales, față de Biserica.

Aproape 25 de ani a bătut drumul spre biserică ca să-și mărturisească credința, dragostea și atașamentul față de ea, Biserica, față de Dumnezeu Tatăl, față de Hristos, față de Maica Domnului și față de toți sfinții lui Dumnezeu. Nu uit că a fost vioara întâi

în lupta pentru înnoirea bisericii Șerban Vodă. Și-a trăit viața cu sfințenie, cu sufletul curat, cu atenție la fiecare dintre noi și mai ales la săraci. Era smerită și neîntrecută în cele gospodărești, dar mai presus de toate a dus la perfecțiune arta de a pregăti prescurile fără de care nu s-ar putea face Sfânta Liturghie. La toate Liturghiile era pomenită pentru această jertfă. Dar ea nu s-a limitat numai la a face prescuri, ci neîncetat le-a

învățat și pe altele. De atunci, de aproape 25 de ani, arta și jertfa aceasta nu a încetat în biserica noastră.

În ultimul timp o boală necruțătoare a ținut-o la pat. Am fost lângă ea ori de câte ori am fost chemat. A fost pentru mine ca o soră și ca o mamă. Dar, așa suntem noi, călători și „oaspeți pe fața pământului ca toți părinții noștri”. Și-a încheiat viața discret, așa cum și-a și trăit-o, după multe încercări. În toate și-a purtat crucea cu răbdare, până la capăt.

Îmi spunea cineva care a condus-o pe ultimul drum că avea o față senină, de sfântă, asemenea chipului zâmbitor din icoana Maicii Domnului de la Betleem ce i-a stat alături în ultimele zile. Toată viața sa a iubit locurile sfinte și le-a vizitat ori de câte ori a putut. Acum a plecat către Ierusalimul cel ceresc ca să primească de la Dumnezeu cununa cea neveștejită a măririi.

Îmi rămâne în suflet așa cum a cunoscut-o, o femeie sinceră, dreaptă, fără vicleșug și fără lăcomie. Plină de respect pentru toți, ascultătoare, asemenea femeilor sfinte de altă dată. O fiică duhovnicească care lasă în urmă o dâră de lumină și un gol în biserică și în sufletul duhovnicului.

Fie-i țărâna ușoară! ❖

Părintele Dinu

Colecta pentru Fondul Central Misionar

De Duminica Ortodoxiei a început colecta pentru Fondul Central Misionar. Aceasta are scopul ajutorării bisericilor cu resurse financiare limitate din țară și din diasporă și finanțarea unor programe sociale pentru susținerea persoanelor cu posibilități materiale reduse. Colecta are loc și în următoarele două duminici.

Fondul este destinat pentru întreținerea, restaurarea, pictarea de sfinte lăcașuri de

închinăciune, precum și pentru activitățile misionare din țară și din diaspora. Fondul este necesar atât pentru continuarea programelor derulate de Biserică, dar și pentru inițierea altora, precum și pentru susținerea parohiilor sărace.

Această colectă a fost înființată prin hotărârea Sfântului Sinod în septembrie 1956 pentru a veni în sprijinul parohiilor sărace care nu-și puteau asigura plata angajaților, utilitățile și cele ce aveau nevoie, cu precădere din zona Transilvaniei, parohii proaspăt revenite la Ortodoxie. În prezent, 40% din Fondul Central Misionar este reținut de fiecare eparhie pentru a susține activitățile unităților de cult sărace din cuprinsul lor, iar 60% din ceea ce se colectează vine la Patriarhia Română pentru a susține activități de interes național bisericesc. O bună parte din banii strânși sunt destinați parohiilor românești din afara granițelor țării. Vorbim aici de parohii sărace cum sunt cele din Serbia, Ungaria, unitățile de cult din Bulgaria, Turcia sau Africa de Sud, reprezentanța Patriarhiei Române pe lângă instituțiile europene, iar din interior foarte semnificativă este în fiecare an susținerea parohiilor sărace din Episcopia Covasnei și Harghitei. ❖

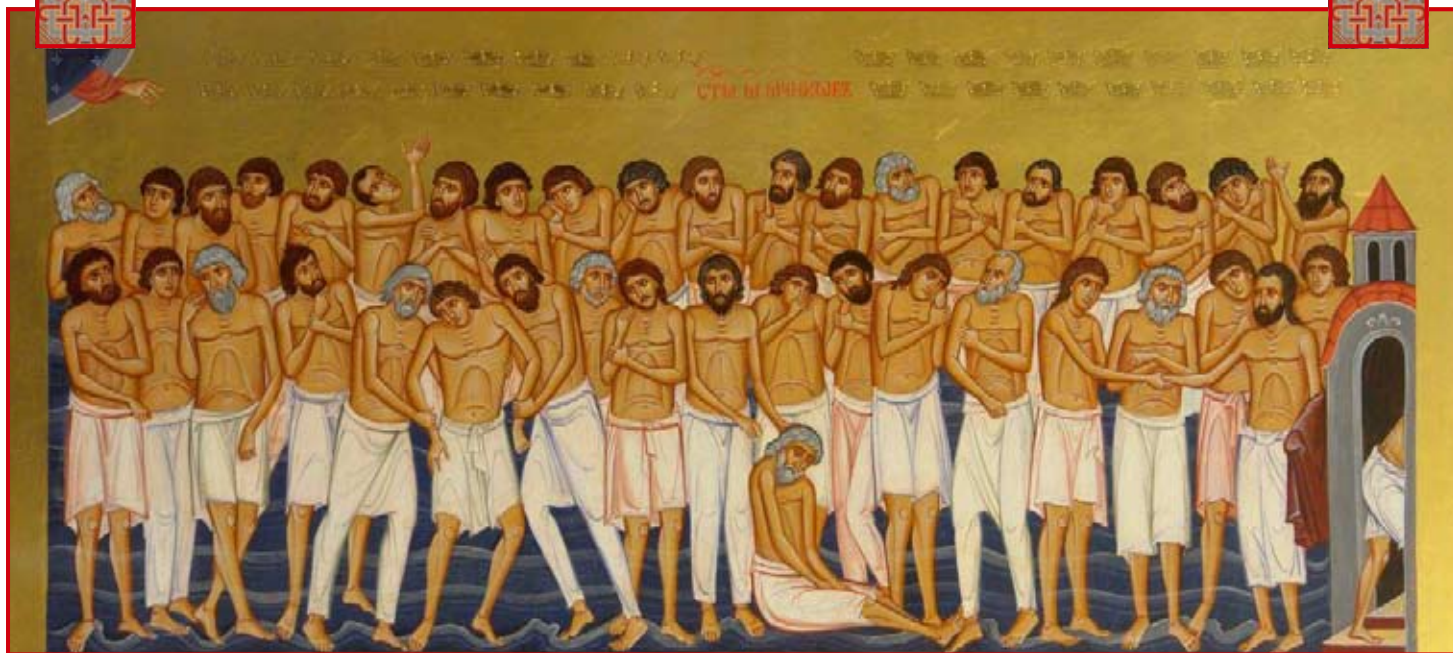
ORARUL CENTRULUI PAROHIAL PENTRU COPII ȘI TINERET

Ziua	Ora	Meditații	Cine răspunde
Luni	15 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	Limba română cl. a VIII-a, Prof. Cioabă Cristina	
	16 ³⁰ -17 ³⁰	Geografie - clasa a XII-a, Prof. Dobre Cristina	
	18 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Matematică - clasa a VIII-a, Prof. Stuparu Germina	
Joi	15 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	Limba română / matem. clasa a IV-a, Prof. Ruscescu Georgeta	
Sâmbătă	14 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	Matematică - clasa a VIII-a, Ing. Tomescu Paul	

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 4-11 MARTIE 2018

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 4 martie	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 2-a din Post (a Sf. Ier. Palama); (Vindecarea slăbănogului din Capernaum; Iisus – Păstorul cel Bun) – Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 7 martie	08 ⁰⁰ -09 ⁰⁰	Liturghia Darurilor mai înainte sfințite
	17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfântul Maslu
Vineri 9 martie	08 ⁰⁰ -09 ⁰⁰	Liturghia Darurilor mai înainte sfințite
	17 ⁰⁰ -19 ³⁰	Vecernie cu Litie, Acatist
Sâmbătă 10 martie	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie; Parastas cu pomenirea morților; citirea sărindarelor
	17 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Vecernie
Duminică 11 martie	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 3-a din Post (a Sfintei Cruci); (Luarea crucii și urmarea lui Hristos) – Utrenia, Sfânta Liturghie

SFINȚII 40 DE MUCENICI DIN SEVASTIA

„Depărtați-vă de orice poftă și rătăcire luminească. Mărirea lumii, înșelătoare și neputincioasă, înflorește pentru puțin și îndată se veștejește ca iarba, primind sfârșitul mai repede ca începutul. Timpul acesta este folositor celor ce voiesc să se mântuiască, oferind prilejul potrivit pentru pocăință, pentru practicarea adevăratei viețuiri celor ce nu amână nimic pentru viitor, căci schimbarea vieții este neprevăzută”.

Așa scria acum 1700 de ani Meletie, unul din cei 40 de mucenici martirizați, la finalul unei ultime scrisori, trimisă preoților, rudelor, cunoscuților. Ea a rămas în istoria Bisericii ca „Testamentul Sfinților și slăviților 40 de Mucenici care au primit moartea pentru Hristos la 9 martie 320”. Acest testament reprezintă unul dintre cele mai emoționante documente din perioada persecuțiilor, unic în felul său în literatura aghiografică a primelor secole. Martiriul celor 40 de ostași din Sevastia Armeniei în timpul persecuției împăratului roman Liciniu (308-324) reprezintă un model de viață și credință pentru îmbărbătarea și edificarea credincioșilor.

Mucenicii erau soldați în Legiunea a XII-a Fulminata, staționată la Melitene, în Armenia. După numelor lor, erau romani, greci și armeni. Refuzul aducerii de sacrificii zeilor și al venerării statuilor împăraților păgâni le-a atras condamnarea la moarte. Aduși în fața comandantului și siliți la adorarea zeilor, creștinilor li s-a spus de Agricola: „Precum în războaie ați fost un suflet în un cuget, arătându-vă vitejia voastră, tot așa și acum, cu un cuget și un suflet arătați supunerea voastră față de legile împărătești și jertfiți zeilor de bună voie, pentru a nu fi mai târziu siliți la chinuri”. Răspunsul ostașilor a fost: „Dacă pentru împăratul pământesc ne-am luptat în războaie și am biruit vrăjmașii, cu atât mai vărtos ne vom nevoi pentru Împăratul cel fără de moarte și vom

birui răutatea și vicleșugul păgânilor”.

Pentru atitudinea lor, sfinții au fost închiși în temniță. În fiecare seară cei închiși cântau psalmi și se rugau ca Dumnezeu să-i întărească în mărturisirea fără preget a credinței lor. Într-una din aceste seri, la miezul nopții li s-a arătat tuturor Domnul Hristos, zicându-le: „Bun este începutul nevoiței voastre, dar cel ce va răbda până la sfârșit acela se va mântui”. Glasul Stăpânului ceresc i-a bucurat și i-a întărit în prigoana suferită din partea necredincioșilor.

Venind comandantul Lisias, acesta a încercat și el să-i înduplece pe sfinți să se închine idolilor. Nereușind, le-a ordonat gărzilor să-i lovească pe cei întemnițați cu pietre. Dar, minune!, pietrele se întorceau înapoi și vătămau chiar pe cei ce le aruncau, una dintre pietre lovindu-l pe Agricola în obraz și sfărâmându-i gura.

A doua zi, Lisias și Agricola hotărâsc ca mucenicii să fie duși la un lac și lăsați să înghețe de frig în mijlocul acestuia. Intrând în apă, sfinții au strigat: „Aspră e iarna, dar dulce e raiul; plin de durere este gerul, dar plăcută este desfătarea cerească. Să nu ne înfricoșăm de vremea aceasta, ci să fugim de înfricoșătorul foc al gheenei”.

Păziți de pe mal de străjeri, mucenicii au îndurat cu tărie frigul nopții. Însă la miezul nopții, unul dintre cei 40, nemaiputând răbda gerul, a alergat la baia caldă pe care temnicerii o pusese în spre ademenirea sfinților. Intrând tânărl în baia fierbinte, a murit pe dată.

Cei din lac au început atunci să se roage: „Ajută-ne Dumnezeule, Mântuitorul nostru, ușurează-ne sarcina și alină iuțimea văzduhului, că spre Tine nădăjduim, ca să nu ne rușinăm și să cunoască toți că ne-am mântuit strigând către Tine”. Iar la al treilea ceas din noapte, o lumină precum soarele în vremea secerișului a izgonit gerul și gheața a topit-o. Străjerul care se afla pe mal privea uimit lumina strălucitoare care se revărsa de

sus și cele patruzeci de cununi ce se pogorâseră peste capetele sfinților. Încrăzător, a intrat în apă, mărturisind: „Și eu sunt creștin!”. Numele lui era Aglaie.

A doua zi au venit comandantii la iezer și s-au minunat aflându-i pe mucenici vii, neînghețați de frig și ger. Au poruncit atunci ca sfinților să li se zdrobească picioarele cu ciocanele. Așa au plecat la Domnul sfinții, iar trupurile lor au fost adunate și puse într-un car spre a fi duse și arse. Un tânăr, pe nume Meletie, nu a murit în timpul torturilor, ci încă mai sufla. Văzând că fiul său s-ar putea lipsi de cununa muceniei, mama acestuia, care se afla în apropiere, cu o uimitoare tărie și-a pus pe umerii săi fiul și, ajungând din urmă carul, a pus trupul copilului ei care între timp murise peste cele ale sfinților. Odată arse, moaștele lor au fost aruncate în râu, pentru ca nimeni să nu le poată găsi și strânge ca odoare de preț pentru Biserică.

După trei zile, mucenicii s-au arătat episcopului Petru al Sevastiei, zicându-i: „Vino noaptea și ne scoate pe noi din râu!”. Deși întunerice, credincioșii au aflat sfintele moaște căci deodată acestea au luminat în apă ca stelele! Au fost adunate și puse la loc de cinste în localitatea Sarin de lângă orașul Zela din Armenia.

Pe 9 martie, atât ortodocșii, cât și catolicii îi prăznuiesc pe cei 40 de mucenici. Căci epoca persecuțiilor împotriva creștinismului declanșată de autoritățile imperiale în secolele I-IV a dat nașterea cultului martirilor și întărirea în credință a celor botezați în Hristos. Pe jertfa martirilor s-a zidit Biserica, de aceea în piciorul Sfintei Mese din Altarul bisericii se pun moaște de martir. Mărturia lor stă la baza modelului creștin de mărturisire a lui Iisus Hristos ca Domn și Mântuitor al nostru. Iar în evenimentul mărturiei lor se ascunde taina iubirii și legăturii care-i unește pe toți sfinții mucenici, pe cei care au mărturisit și pe cei care mărturisesc acum. ❖